

Bases sociopedagògiques d'educació social

2013/2014

Codi: 101678

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Xavier Úcar Martínez

Correu electrònic: Xavier.Ucar@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

1. Conèixer i reflexionar grupalment sobre la història, conceptualització actual i els paradigmes d'interpretació i intervenció en Pedagogia Social
2. Conèixer les tecnologies, els professionals, les metodologies i els àmbits d'intervenció de la Pedagogia Social
3. Analitzar i conèixer en profunditat un àmbit específic d'intervenció en Pedagogia Social

Competències

Educació social

- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions i l'elaboració d'informes.
- Participar en els debats teòrics que afecten la professió i que afecten els diferents àmbits d'actuació.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el desenvolupament de la professionalització en Educació Social.
2. Analitzar la complexitat de la funció social de l'Educació Social.
3. Analitzar la complexitat del valor de la formació com a factor decisiu en la inclusió social.
4. Analitzar la relació formació - progrés - felicitat en la societat actual.
5. Analitzar les diferents possibilitats d'ocupació dels professionals de l'educació social.
6. Analitzar les relacions entre les ideologies i l'acció socioeducativa.

7. Conèixer el procés de professionalització de l'educació social.
8. Conèixer els principals models d'acció i intervenció socioeducativa.
9. Conèixer i desenvolupar el pensament i raonament crític per analitzar la complexitat dels reptes i desafiaments de l'educació social.
10. Conèixer i participar en els diferents debats teòrics: seminaris, jornades, simposiums, congressos.
11. Conèixer la investigació sobre empoderament individual i comunitari.
12. Conèixer les funcions que els educadors socials poden desenvolupar en diferents tipus d'equips multidisciplinars.
13. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i pensament científic per a la millora de l'acció professional.
14. Elaborar informes socioeducatius en contextos multiprofessionals.
15. Treballar amb altres professionals d'allò social (treballadors, psicòlegs, antropòlegs socials, sociòlegs, etc.).
16. Utilitzar la conceptualització bàsica de la Pedagogia i l'Educació Social.

Continguts

1. Pedagogia social i educació social: conceptualització i relacions

1.1. Eines conceptuals bàsiques

1.1.1. Pedagogia Social; Educació Social; Treball social;

1.1.2. Acció i intervenció socioeducativa; praxis social: emancipació; inadaptació; exclusió; animació; etc.

1.2. Evolució històrica de la pedagogia social i de l'Educació Social a Europa i Espanya. Autors més rellevants.

1.3. Problemàtiques i desafiaments actuals de la Pedagogia Social i l'Educació Social.

2. Bases pedagògiques de la socialització i l'aprenentatge social

2.1. Pedagogia, socialització i aprenentatge social

2.2. Models i teories de l'aprenentatge social

3. Educació social i processos d'empoderament

3.1. Pedagogia, educació social i política

3.2. Intervenció socioeducativa, ideologia i poder

3.3. Empoderament i intervenció socioeducativa

3.4. Tipus d'empoderament

4. Models d'acció i intervenció socioeducativa

4.1. Models d'intervenció socioeducativa

4.2. L'univers d'accions i intervencions de la Pedagogia Social i l'Educació Social

4.3. Normativa en pedagogia i educació social

4.4. Metodologia de la intervenció socioeducativa

5. Professionalització en educació social i professions d'allò social

5.1. Les professions de la sociocultura

5.2. Els perfils professionals històrics d'educació social

5.2. Ambits professionals dels educadors i educadores socials

5.3. Educació social, interdisciplinarietat i interprofesionalitat

Metodologia

A) Activitat 1 (Grupal):

Treball sobre articles de revista o capítols de llibre:

Metodologia de seminari amb treball sobre un article concret que tothom haurà de portar llegit a l'aula. Els estudiants s'organitzen per grups de 3 persones.

C) Activitat 2 (Grupal)

Treball sobre pel·lícules

D) Activitat 3 (grupal):

Elaboració d'un pòster d'un àmbit d'intervenció o d'una temàtica concreta de pedagogia social.

E) Activitat 4 (grupal):

Presentació i defensa a l'aula del poster

F) Activitat 5 (individual):

Examens parcials o examen final de la matèria

Es faran 30 hores de gran grup i 15 h. de seminari amb el grup dividit en dos subgrups

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes i seminaris	45	1,8	1, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 15
Tipus: Supervisades			
Elaboració de treballs	30	1,2	1, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 15
Tipus: Autònomes			
estudi i recerca d'informació	75	3	1, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 15

Avaluació

És requisit obligatori per accedir a l'avaluació final de l'assignatura haver fet, al menys, una presentació en grup a l'aula d'un article /pel·lícula; haver presentat el pòster i haver fet la defensa pública del mateix. L'assistència a les classes presencials (magistral/seminaris) de l'assignatura és obligatòria. Hi haurà control d'assistència. L'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de les classes, en cas contrari es considerarà no presentat.

L'estudiant pot escollir dues maneres de fer l'avaluació de la part individual referida als exàmens: per parcials o amb un examen final. Un cop escollit un dels dos procediments no es pot canviar. Es considera que han

escollit aquest mitjà els estudiants que es presentin al primer parcial (lliurin l'examen o no). No hi ha recuperació dels exàmens parcials ni del final. Les notes obtingudes en els 2 parcials faran mitjana per la nota final. Les notes es lliuraran en el plaç de dues setmanes després d'haver fet l'examen

Activitats d'Avaluació		% de la nota
PART GRUPAL	Realització d'un pòster sobre una temàtica específica	20%
	Presentació pública del pòster	5%
PART INDIVIDUAL	Participació a l'aula i implicació en les dinàmiques	3%
	Autoavaluació	5%
	2 exàmens parcials o un Examen final	67%

En aquesta matèria no hi ha recuperació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Autoavaluació	5 %	0	0	1, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 15
Examen final de la matèria	67%	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 15
Participació a l'aula i implicació en les dinàmiques	3 %	0	0	2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 16
Presentació pública del poster a l'aula	5 %	0	0	1, 5, 6, 8, 12
Realització d'un pòster sobre una temàtica específica	20 %	0	0	1, 5, 8, 12, 15

Bibliografia

A - Manuals generals i específics

- CARIDE, J.A. (2005) Las fronteras de la Pedagogía social. Perspectivas científica e histórica. Barcelona: Gedisa.
- CAMERON, C.; MOSS, P. (Eds.) (2011) Social Pedagogy and working with children and young people. Where care and education meet. Jessica Kingsley Publishers: London and Philadelphia.
- ERIKSSON, L.; WINMAN, T. (Eds.) (2010) Learning to fly. Social Pedagogy in a contemporary society. Daidalos: Göteborg
- FULLANA, J. (1999) Els àmbits de treball de l'educador social. Màlaga: Ediciones Aljibe.
- FRYD, P. (Coord.) i altres (2011) Acción socioeducativa conb infancias y adolescencias. Miradas para

- su construcción. UOC. Barcelona.
6. GÓMEZ MUNDÓ, A. (2012) Sabers i sentits de l'educació social. Sosténir l'ofici. UOC. Barcelona.
 7. KORNBECK, J.; ROSENDAL JENSEN, N. (2009) The diversity of social pedagogy in Europe. Europäischer Hochschulverlag GmbH&Co. KG: Bremen
 8. KORNBECK, J.; ROSENDAL JENSEN, N. (Eds.) (2011) Social Pedagogy for the entire human lifespan, Vol. I. Europäischer Hochschulverlag GmbH & Co. KG.: Bremen.
 9. KORNBECK, J.; ROSENDAL JENSEN, N. (Eds.) (2012) Social Pedagogy for the entire human lifespan, Vol. II. Europäischer Hochschulverlag GmbH & Co. KG.: Bremen
 10. LLENA, A.; PARCERISA, A (2008) La acción socioeducativa en medio abierto. Fundamentos para la reflexión y elementos para la práctica. Graò: Barcelona.
 11. MOYANO, S./PLANELLA, J. (Coord.)(2011) Voces de la educación social. UOC. Barcelona.
 12. NÚÑEZ, V. (2002) La educación en tiempos de incertidumbre: las apuestas de la pedagogía social. Barcelona: Gedisa.
 13. ORTEGA, J. (1999) Pedagogía social especializada. Barcelona: Ariel.
 14. PANCHON, C. (1998) Manual de Pedagogía de la inadaptación social. Dulac. Barcelona.
 15. PEREZ SERRANO, G. (2003) Pedagogía Social/Educación Social. Construcción científica e intervención práctica. Narcea. Madrid.
 16. PLANELLA, J.; VILAR, J. (Coord.) (2006) La pedagogía social en la sociedad de la información. Barcelona: UOC.
 17. SAEZ, J.; MOLINA, J.G. (2006) Pedagogía Social. Pensar la educación social como profesión. Madrid: Alianza
 18. SAEZ, J (Coord.) (2007) Pedagogía Social. Madrid: Pearson Educación.
 19. STEPHENS, P. (2013) Social Pedagogy: heart and head. Europäischer Hochschulverlag GmbH&Co. KG: Bremen
 20. STORO, J. (2013) Practical social pedagogy. Theories, values and tools for working with children and Young people. The policy Press. Bristol.
 21. SOLER, P. (Coord.) (2005) L'educació social avui: la intervenció socioeducativa a Catalunya. Girona: Universitat de Girona.
 22. VILAR MARTIN, J. (2013) Cuestiones éticas en la educación social. Del compromiso político a la responsabilidad en la práctica profesional. Barcelona UOC.

B - Altres textos de consulta

1. AMORÒS, P./AYERBE, P (2000) Intervención educativa en inadaptación social. Madrid: Síntesis
2. CENTENO, C. (2005) Pedagogía social. Marco metodológico y profesional del educador social. Alcalá la Real: Fundación Alcalá.
3. CORTINA, A. (1997) Ciudadanos del mundo. Alianza: Madrid.
4. HERRERA, M.; CASTÓN, P. (2003) Las políticas sociales en las sociedades complejas. Ariel: Barcelona.
5. JOLONCH, A.(2002) Educació i infància en risc. Barcelona: Centre d'Estudis Contemporanis
6. LANDRY, M.(2005) Procesos clínicos en educación especializada. Barcelona: Graò.
7. MAS, B. PONCE, C. (1996) La intervención socioeducativa en la infancia y en la adolescencia. Barcelona: Fundación Dabar.
8. MONDRAGON, J.; TRIGUEROS, I (2002) Intervención con menores. Acción socioeducativa. Madrid: Narcea.
9. ORTE, C.; MARCH, M.X. (1996) Pedagogía de la inadaptación social. Valencia: Nau Llibres.
10. PLANELLA, J. (2006) Subjetividad, disidencia y discapacidad. Prácticas de acompañamiento social. Madrid: Fundación ONCE.
11. QUINTANA, JM. (1994) Educación social. Antología de textos clásicos. Madrid: Narcea.
12. RIERA, J. (1998) Concepto, formación y profesionalización de el educador social, el trabajador social y el pedagogo social. Valencia: Nau Llibres.
13. WENGER, E. (2001) Comunidades de práctica. Barcelona: Paidós

C - Metodologies i tècniques

1. BARAÚNA, T./MOTOS, T. (2009) De Freire a Boal: pedagogía del Oprimido. Teatro del Oprimido. Ciudad real: Ñaque.
2. COSTA, M; LOPEZ, E. (1991) Manual para el educador social 1 y 2. Madrid: Ministerio de Asuntos sociales.

3. GOMEZ, M. (2000) Els serveis socials i la seva avaluació. Edicions Universitat de Barcelona: Barcelona.
4. KARLHEINZ A.; HEGE, M. (1997) Acción socioeducativa. Modelos, métodos, técnicas. Narcea. Madrid.
5. LOPEZ DE CEBALLOS, P. y otros (2001) Un método de evaluación formativa en el campo social. Madrid: Popular.
6. PEREZ-CAMPANERO, M.P. (1991) Cómo detectar las necesidades de intervención socioeducativa. Narcea. Madrid.
7. PLANELLA, J.; VILAR, J. (Eds.) (2003) L'educació social: projectes, perspectives i camins. Pleniluni: Barcelona.
8. RIBERAS, G.; VILAR, J.; PUJOL, P. (2003) Disseny de les intervencions socioeducatives. Pleniluni: Barcelona.
9. ROZEMBLUM, S.(2007) Mediación. Convivencia y resolución de conflictos en la comunidad. Barcelona: Graò.

D) Revistes i enllaços web

1. Educación Social. Revista de Intervención socioeducativa. Institut de formació Pere Tarrés.
2. Pedagogia social. Revista Interuniversitaria. Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED)
3. Quaderns d'animació i educació social. <http://www.quadernsanimacio.com>
4. Quaderns d'educació social. Col·legi d'educadores i educadors socials de Catalunya
5. Community Development Journal
6. European Journal of Social work
7. Social work education
8. Social Education
9. International Journal of Social Education
10. El Pas. <http://www.diba.es/elpas/index.asp>
11. Fundació Jaume Bofill. <http://www.fbofill.cat/>
12. Eduso. Net el portal de l'educació social. <http://www.eduso.net/>
13. Dixit Centre de Documentació de Serveis Socials. <http://dixit.gencat.cat/portal/index.html>
14. International Journal of Social Pedagogy